

شنبه، دهم امردادماه ۱۳۷۷

گفتگوی داریوش فروهر با گزارشگر صدای آمریکا

گزارشگر: آقای فروهر، حکومت یکساله‌ی آقای خاتمی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

داریوش فروهر: برآیند کارهای آقای سیدمحمد خاتمی به عنوان رئیس‌جمهور اسلامی به گمان من در خور نویدهایی که در هنگام تبلیغ انتخابی داده شد یا انتظارات مردم به‌پای صندوق‌های رأی‌رفته نبوده. درست است که ایشان از همه سو دستش بسته است و این قانون اساسی پرنقص و پیش‌بینی یک نهادی در آن به نام «رهبر»، که وظایف و اختیارات خاصی دارد و هوادارانش حتی آن مرزهای قانونی را هم پذیرا نیستند و او را دارای ولایت مطلقه می‌دانند، جلوگیری انجام کارها هست؛ ولی ایشان هم آن طور جدی که می‌توانستند با تکیه بر مردم خواست‌هایشان را طرح کنند در این راستا گام‌های ارزنده‌ای برداشتند. به هر حال، رئیس‌جمهور عهده‌دار اجرای قانون اساسی است؛ یعنی، اگر ایشان نقص‌هایی در قوه‌ی قضائیه و در قوه‌ی مقننه هم ببینند، می‌توانند از این اختیار استفاده کنند و دخالت کنند در کارها. ولی توجه کنید که در طول یک سال گذشته ایشان حتی یک لایحه در موضوع اداره کردن کشور در زمینه‌های گوناگون به مجلس شورای اسلامی نبرده‌اند، نه در زمینه‌ی اصلاح قانون انتخابات، که چه اندازه عیناک است - و به‌ویژه این نظارت استصوابی شورای نگهبان انجام هر گزینش درستی را غیرممکن کرده است - نه در زمینه‌ی قانون مطبوعات، که هر روز اجرای سلیقه‌ای آن فاجعه‌های تازه‌ای به بار می‌آورد. هم اکنون که دارم با شما صحبت می‌کنم، صبح امروز، درگیری‌هایی شده و گروه سرکویگری رفته‌اند و آقای شمس‌الواعظین را، که از گردانندگان روزنامه‌ی جامعه بوده و اینک از گردانندگان روزنامه‌ی توس است، مورد ضرب‌وشتم قرار داده‌اند. همان موقع خبرنگار آسوشیتدپرس و مترجمش در آنجا بوده‌اند و از کتک خوردن بی‌نصیب نمانده‌اند؛ و سپس بعدازظهر دفتر روزنامه‌ی توس را به دستور قوه‌ی قضائیه بستند. به هر حال، مردم انتظار دارند که، با آن نویدهای داده شده، جلوی این کارهای خلاف گرفته شود. ممکن است بگویید قوه‌ی قضائیه یا قوه‌ی قانون‌گذاری قلمرو دیگری دارد؛ ولی دولت در یک سال گذشته، همان طور که گفتم، در زمینه‌ی پیشبرد نظرهای خود برای نهادینه کردن آزادی‌ها در جمهوری اسلامی حتی یک لایحه به مجلس شورای اسلامی نبرده است. تنها لایحه همان لایحه‌ی بودجه‌ی سال ۱۳۷۷ بوده که تورم‌زا و فقرآور و دنباله‌روی از همان برنامه‌ی دوم توسعه‌ی اقتصادی سردار سازندگی است که مردم را به فلاکت نشانده و، به گفته‌ی خود رئیس‌جمهور اسلامی، کشور دچار بیماری اقتصادی شده. اما باز یک چنین لایحه‌ای برای بودجه‌ی کشور به مجلس شورای اسلامی می‌برند که می‌توانستند نبرند و می‌توانستند هزینه‌های جاری کشور را به طریق لایحه‌های کوتاهمدت تأمین کنند تا یک چاره‌گری درست برای اقتصاد بیمار، اقتصاد پرهرج‌ومرج و ورشکسته انجام گردد. ایشان همچنان با سخنان شیوا به نویدهای داده‌شده پای‌بند هستند؛ ولی در عین حال قدرت عمل برای به کار بستن یک سیاستی که به‌راستی در درون کشور به سوی آزادی‌ها و حفظ حقوق ملت برویم نداشته‌اند. همین پریروز ایشان از اسلام‌شهر دیدن کرده بودند و در بخشی از سخنان خود گفته‌اند که امروز کسانی که در صدد تضعیف دین می‌باشند و به نام آن با آزادی مردم مبارزه می‌کنند دشمنان ملت هستند و عجیب آن است که، در طول تاریخ، با وجود اختلاف‌های فراوان میان مدعیان دینداری و مخالفان آزادی، این دو دسته دست‌در‌دست یکدیگر سبب بدبختی ملت شده‌اند؛ و این سخنان بسیار شیوایی است و ارزشمند؛ ولی فردای آن روز دیده می‌شود آیت‌الله یزدی در نمازجمعه می‌گویند «برخی تصور می‌کنند با تعبیر

آزادی هر غلطی می‌توانند بکنند»، به این ترتیب چگونه می‌توانیم انتظار داشته باشیم که از این کلاف سردرگم چاره‌ای برای دشواری‌ها پیدا شود و سرنخی به دست بیاید که به زنده‌داشت حقوق ملت بینجامد.